

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

Cabinet Secretar General

București,
Nr.

Domnului

**AUGUSTIN ZEGREAN
Președintele Curții Constituționale**

Stimate domnule Președinte,

În temeiul dispozițiilor art.15 alin.(4) din Legea nr. 47/1992, republicată, privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă trimitem, alăturat, sesizarea formulată de un număr de 53 deputați aparținând Grupului Parlamentar al Partidului Democrat Liberal, referitoare la neconstituționalitatea Legii privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

ora 16³⁰
PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
51/2513/22.04.2013

ROMANIA
PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

Grupul Parlamentar al Partidului Democrat Liberal

București

16/175 / 22.04.2013

Dep. Legi. Rolu.

Către :

SECRETARIATUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

Domnului Cristian-Adrian PANCIU

Stimate domnule Secretar General,

În temeiul art.146 lit. a) din Constituția României și al art. 15 alin (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, vă depunem alăturat sesizarea de neconstituționalitate asupra „Legii privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România” (PLx 109/2013), asupra căreia Guvernul României și-a angajat răspunderea în data de 17 aprilie 2013.

Vă solicităm respectuos să înaintați prezenta sesizare Curții Constituționale, în ziua depunerii.

Cu deosebită considerație,

Lider Grup PDL

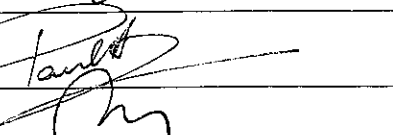
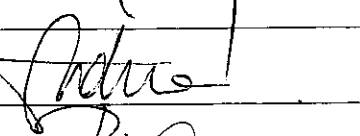

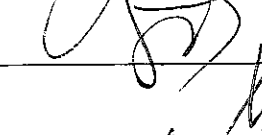
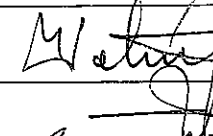
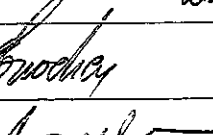
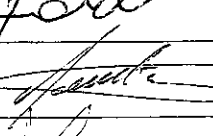
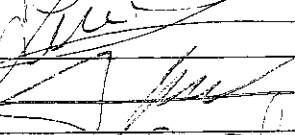
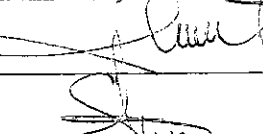
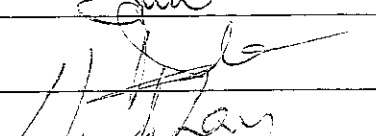
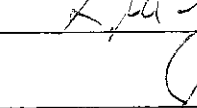

Camera Deputaților

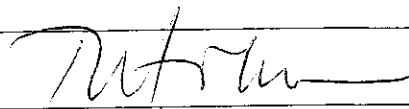

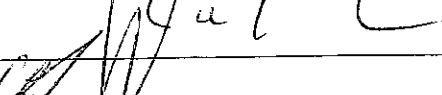

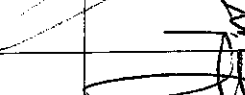
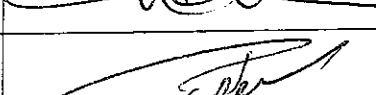
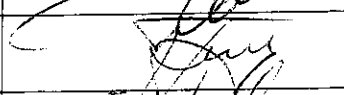
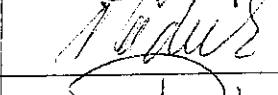
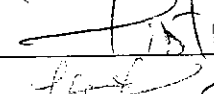
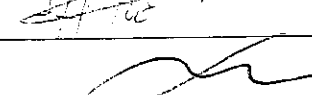
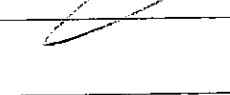

Mircea Nicu TOADER

TABEL

**cu semnatarii sesizării de neconstituționalitate asupra
Legii privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în
natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în
perioada regimului comunist în România**

Nr. Crt.	Nume și prenume	Semnătura
1.	STOICA STEFAN-BOUR	Stu
2.	LIHADU IULIANI	Liady
3.	NEGRUT CLEMENT	Neur
4.	GURZAN ADRIAN	Gurz
5.	MARILIA PATRU	Mar
6.	OLTEAN IOAN	Olte
7.	URCAN FLORELI	Urcan
8.	MIHAILA IOAN	Miha
9.	Gheorghe Tinel	Ghe
10.	NAZARE ALEXANDRU	Naz
11.	GUMIAR MARGOS IONEL	Gumi
12.	Jelouction Gheorgh	Jelou
13.	VIZITIU SERGIU	Vizit
14.	ALIU POPOVICU	Aliu

15.	Munteanu Mircea	
16.	Palologu Theodor	
17.	IASCĂLU CONSTANTIN	
18.	ANDREEA PAUL	
19.	MAN MIRCEA	
20.	Udru Șteuc	
21.	Popescu Florin	
22.	BOGDĂNICI COMECIA-MARGARETA	
23.	SCHILEAN VALERIA DIANA	
24.	SĂMĂRTINEAN CORNEL	
25.	LABA-MATIUTA LIVIU	
26.	GABRIEL ANDRONACHE	
27.	CĂNĂCHEU COSTIÇA	
28.	TOADER MIRCEA	
29.	GEALITĂ DANIEL	
30.	IONESCU GEORGE	
31.	SECARA FLORIN	
32.	IUVĂȚĂ VASILE	
33.	GHEORGHE FLORIN	
34.	BOȘE LUCIAN	
35.	MILITARU LUCIAN	
36.	MĂRISTE GHEORGHE	

37.	Daluca Tureanu	
38.	ARAZLEANU Linda-Borisa	
39.	VALERIAN VREME	
40.	Ioan Balan	
41.	BOGHICEVICI CLAUDIA	BO
42.	STOICA MIHAELA	Stoica
43.	ANASTASE ROBERTA	Anastase
44.	SANUS CUCEN	Sanus
45.	Teodorescu Ceraselia Floarea	
46.	Gudu Vasile	
47.	PREDĂ CEZAR	
48.	Roman Cristian	
49.	TOMAC EUGEN	
50.	ROMEO PABULESCU	
51.	Pistru Eusebiu Mancea	
52.	Lubanovici Mircea	
53.	Dan Cristian Popescu	
54.		
55.		

Parlamentul României

Camera Deputaților

Grupul Parlamentar al Partidului Democrat Liberal

**DOMNULUI AUGUSTIN ZEGREAN
PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE**

În conformitate cu prevederile art.146 lit.a) din Constituție și ale art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, deputații prevăzuți în anexă formulează prezenta

S E S I Z A R E

În legătură cu Legea privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România asupra căreia președintele Camerei Deputaților, în ședința acesteia din data de 17 aprilie 2013, a susținut că Guvernul și-a angajat răspunderea în condițiile art.114 din Constituție, Lege pe care o consideră neconformă cu prevederile art.1 alin.(4), art.15 alin.(2), art.44 alin.(1) și (4),

art.53, art.61 alin.(1), art.102 alin.(1) și ale art.114 alin.(1) din Constituție, fiind astfel neconstituțională pentru motivele care vor urma.

MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE:

I. Motive extrinseci:

1. Pe data de **17 aprilie 2013**, în fața plenului celor două Camere ale Parlamentului, președintele Camerei Deputaților a susținut că primul-ministru a prezentat Legea privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România, asupra căreia pretinde că Guvernul și-a angajat răspunderea în condițiile art.114 din Constituție.

Formal, primul-ministru nu a scos o vorbă despre angajarea răspunderii Guvernului în fața celor două Camere ale Parlamentului, o asemenea angajare rezultând numai din prima adresă de comunicare de la Guvern a Legii criticate de neconstituționalitate, adresă pe care nu o cunosc toți parlamentarii.

Anterior, cu mai mult de o lună înainte, pe data de **5 martie 2013**, mai mulți parlamentari au depus o propunere legislativă privind stabilirea și plata despăgubirilor pentru imobilele preluate în mod abuziv de stat în perioada regimului comunist (6 martie 1945 – 22 decembrie 1989), cu adresa înregistrată la Biroul Permanent al Senatului sub nr.100 și care a fost semnată, în numele inițiatorilor, de senatorul Mihai-Răzvan Ungureanu.

Comparând cele două date prezentate mai sus, rezultă că pe data de 17 aprilie 2013, dată la care Guvernul și-a angajat răspunderea asupra Legii în cauză, exista înregistrată la Senat o altă inițiativă legislativă cu același obiect, și anume stabilirea unor măsuri pentru restituirea, în natură sau prin echivalent sub forma unor despăgubiri, a imobilelor preluate în mod abuziv de către stat în

perioada regimului comunist, inițiativa legislativă din 5 martie 2013 fiind și mai precisă, pentru că prevede și care este această perioadă, și anume: 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989. Ca urmare, Parlamentul, fiind deja investit din data de 5 martie 2013 cu o propunere legislativă, era și este obligat să o includă pe ordinea de zi și să procedeze la dezbateră ei, chiar dacă, în final, ar fi respins-o. În același timp, în această perioadă de dezbateră a propunerii legislative în cauză de către Parlament, Guvernul nu putea să își mai angajeze răspunderea pe un proiect de lege cu obiect de reglementare identic.

În acest sens, în jurisprudența Curții Constituționale s-a reținut foarte clar că o asemenea angajare a răspunderii Guvernului nu mai este posibilă, pentru că este neconstituțională.

Astfel, Curtea constată că angajarea răspunderii Guvernului asupra proiectului Legii Educației Naționale, în condițiile în care un alt proiect de lege se afla în proces de legiferare la Senat, nu a respectat cadrul constituțional care o circumstanțiază, fiind încălcate competențele Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării. „Legitimitatea unui astfel de act, cu argumentul că art.114 din Constituție nu face nicio distincție cu privire la posibilitatea Guvernului de a-și angaja răspunderea, argument fundamentat pe ideea că tot ce nu este interzis este permis, ar putea conduce, în final, la crearea unui blocaj instituțional, în sensul că Parlamentul ar fi în imposibilitatea de a legifera, adică de a-și exercita rolul său fundamental, de unică autoritate legiuitoare.” **(Decizia nr.1.431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.758 din 12 noiembrie 2010)**

În final, prin dispozitivul aceleiași decizii, Curtea Constituțională a decis că „angajarea răspunderii de către Guvern în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în temeiul art.114 alin.(1) din Constituție, asupra proiectului Legii Educației Naționale este neconstituțională, (...) întrucât proiectul de lege se afla în proces de legiferare la Senat, în calitate de Cameră decizională.”

Cele decise anterior de Curtea Constituțională sunt aplicabile și situației actuale, cu singura diferență, de altfel fără semnificație constituțională, că prima Cameră este Senatul, iar cea decizională este Camera Deputaților, motiv pentru care propunerea legislativă a fost depusă și înregistrată pentru prima dată la Senat.

2. În situația în care, prin absurd, s-ar putea trece peste motivele prezentate la pct.1, Guvernul tot nu ar fi putut să își angajeze răspunderea asupra proiectului de Lege în cauză.

Astfel, în temeiul prevederilor art.142 alin.(1) din Constituție, Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției, supremație care nu este o simplă teorie juridică și care are implicații practice, între care este și aceea că prin soluțiile pronunțate, Curtea „supune dreptul cu privire la legitimitatea constituțională a legii, la valabilitatea ei ca act subordonat Constituției, în funcție de modul în care legiuitorul, ordinar sau delegat, a respectat supralegalitatea constituțională pe care, pe fond, s-a întemeiat. De aceea, justiția constituțională este prin excelență de ordin public, constituind o problemă de interes general care nu poate fi minimalizată, anihilată de un formalism care capătă conotații ne semnificative în cadrul anumitor realități sociale. (...). Așa fiind, în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției, **Curtea nu numai că poate, dar este singura autoritate care are dreptul și obligația de a interpreta un text constituțional ori de câte ori se impune și de a evidenția aspecte în contradicție cu Legea fundamentală.** (...). Adoptarea de către Parlament a unui proiect de lege se poate face în procedură legislativă obișnuită, în procedură de urgență sau prin angajarea răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și Senatului, în ședință comună, așa cum rezultă din dispozițiile art.67, 76 și 114 din Constituție. Prin urmare, Legea fundamentală a instituit 3 modalități de legiferare: una firească, uzuală și care, potrivit art.61 alin.(1) din Legea fundamentală, aparține Parlamentului ca organ reprezentativ

suprem al poporului român și unică autoritate legiuitoare a țării și două excepționale care aparțin Guvernului ca autoritate legislativă delegată în condițiile art.115 ori 114 din Constituție. Aceste din urmă două posibilități de legiferare nu pot fi însă neîngrădite. În caz contrar, s-ar permite eludarea principiului fundamental al separației puterilor în stat, consacrat de art.1 alin.(4) din Legea fundamentală. Dacă, referitor la procedura de adoptare de către executiv a ordonanțelor simple ori de urgență, Constituția și jurisprudența Curții au asanat eventualele neajunsuri, în ceea ce privește legiferarea pe calea angajării răspunderii Guvernului, se impun, în virtutea art.142 din Constituție, precizări menite să cristalizeze o viziune unitară asupra acesteia. Angajarea răspunderii Guvernului potrivit art.114 din Constituție reprezintă o procedură complexă care implică raporturi de natură mixtă, deoarece, pe de o parte, prin conținutul său este un act care emană de la executiv, și, pe de altă parte, prin efectul său, fie produce un act de legiferare – așa cum este în speța de față -, fie se ajunge la demiterea Guvernului. Așa fiind, angajarea răspunderii asupra unui proiect de lege reprezintă o **modalitate legislativă indirectă** de adoptare a unei legi care, urmând procedura parlamentară obișnuită, este practic adoptată tacit în absența dezbaterilor, Guvernul ținând cont sau nu de amendamentele făcute. La această modalitate simplificată de legiferare trebuie **să se ajungă în extremis** atunci **când adoptarea proiectului de lege în procedură obișnuită sau în procedură de urgență nu mai este posibilă ori atunci când structura politică a Parlamentului nu permite adoptarea proiectului de lege în procedură uzuală sau de urgență.** (...). Prin urmare, chiar dacă la prima vedere posibilitatea angajării răspunderii nu este supusă niciunei condiții, oportunitatea și conținutul inițiativei rămânând teoretic la aprecierea exclusivă a Guvernului, acest lucru nu poate fi absolut, pentru că **exclusivitatea Guvernului este opozabilă numai Parlamentului, nu și Curții Constituționale** în calitate de garant al supremației Legii fundamentale. (...). Așa fiind, dreptul Guvernului de a stabili conținutul și structura unui proiect de

lege nu este absolut, el trebuind să se supună unor condiții impuse ori desprinse din realitate sau din caracterul vital al legii pentru programul de guvernare. A ignora astfel de limitări echivalează cu subminarea unui raport echilibrat între puterile statului, negând până la anihilare rolul de legiferare ca funcție principală a Parlamentului, prin minimalizarea conceptului de reprezentativitate, întrucât numai senatorii și deputații ca deținători de funcții publice alese reprezintă poporul, fiind deci, potrivit art.69 alin.(1) din Constituție, în serviciul acesteia.”

(Decizia nr. 1.557 din 18 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.40 din 19 ianuarie 2010)

În plus, tot Curtea Constituțională stabilea că „acceptarea ideii potrivit căreia Guvernul își poate angaja răspunderea asupra unui proiect de lege în mod discreționar, oricând și în orice condiții, ar echivala cu **transformarea acestei autorități în autoritatea publică legiuitoare, concurentă cu Parlamentul**, în ceea ce privește atribuția de legiferare. Or, o astfel de interpretare dată dispozițiilor art.114 din Legea fundamentală este **în totală contradicție cu cele statuate de Curtea Constituțională în jurisprudența citată și, prin urmare, în contradicție cu prevederile art.147 alin.(4) din Constituție**, (...), și încalcă în mod flagrant dispozițiile art.1 alin.(4) și ale art.61 alin.(1) din Constituție.”

(Decizia nr.1.431 din 3 noiembrie 2010, deja citată)

În cazul de față, Guvernul putea trece proiectul de lege criticat de neconstituționalitate fără nicio problemă, pentru că structura politică a Parlamentului îi era și îi este favorabilă și, ca urmare, nu era necesară utilizarea unei proceduri indirecte, de adoptare a ei prin angajarea răspunderii sale. De altfel, era evident că orice moțiune de cenzură pe care ar fi depus-o opoziția parlamentară ar fi fost respinsă, iar proiectul de Lege criticat de neconstituționalitate ar fi fost adoptat tacit. În alte cuvinte, Guvernul, prin angajarea răspunderii sale asupra Legii criticate de neconstituționalitate, a încălcat toate condițiile obligatoriu de îndeplinit, care sunt prevăzute în jurisprudența Curții Constituționale și de prevederile din Constituție, mai sus

citate, condiții care ar fi făcut din acțiunea Guvernului una constituțională. „Așa fiind, Curtea consideră că ocolirea procedurii de examinare și dezbateri a proiectului de lege, atât în cadrul comisiilor de specialitate, cât și în plenul fiecărei Camere a Parlamentului, potrivit competențelor stabilite de art.75 din Constituție, și recurgerea la angajarea răspunderii asupra unui proiect de lege nu-și găsește motivarea în sensul celor arătate.” (**Decizia nr.1.557 din 18 noiembrie 2009, deja citată**)

II. Motive intrinseci:

1. Potrivit prevederilor art.22 din Legea criticată de neconstituționalitate, „Prin excepție de la procedura de evaluare prevăzută de art.21 alin.(6) și (7), Secretariatul Comisiei Naționale analizează dosarele care conțin decizii emise în temeiul art.6 alin.(4) și 31 din Legea nr.10/2001 și propune Comisiei Naționale validarea sau invalidarea măsurilor reparatorii la nivelul stabilit prin decizia entității investită de lege.”

Acest text de Lege este neconform prevederilor art.15 alin.(2) din Constituție.

Astfel, potrivit celor două texte din conținutul Legii nr.10/2001, restituirile în natură se dispuneau prin decizii sau prin dispoziții ale unității deținătoare a imobilului (art.6), iar măsurile reparatorii prin echivalent se propuneau după stabilirea valorii recalculată a acțiunilor, prin decizia motivată a Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului (art.31 alin.3).

Prin textul de lege criticat de neconstituționalitate, se reglementează posibilitatea invalidării unor asemenea decizii, cu toate că acestea sunt în prezent definitive.

În acest mod, textul criticat are efecte retroactive, ceea ce încalcă prevederile art.15 alin.(2) din Constituție, în condițiile în care, așa cum am arătat, ele sunt definitive. Aceste decizii sunt definitive, întrucât nu au fost atacate în termenul legal, la instanțele de contencios administrativ competente,

în condițiile prevederilor Legii nr.554/2004. Precizăm că, Legea nr.10/2001 nu prevedea o procedură specială de atacare a acestor decizii, motiv pentru care ele puteau fi atacate doar pe baza regulilor de contencios administrativ prevăzute de lege.

2. Conform prevederilor art.45 din Legea în cauză, se restituie imobilele care fac obiectul acesteia, cu condiția ca să se mențină afecțiunea de interes public, pe care aceste imobile o au, pentru o perioadă de 10 ani.

Prevederile art.45 sunt contrare dispozițiilor art.44 alin.(1) teza 1 din Constituție, fiind astfel neconstituțional.

Dreptul de proprietate privată reglementat de art.44 alin.(1) din Constituție cuprinde în conținutul său trei aspecte, și anume: *uzus, fructus și abusus*.

Prin textul de lege criticat sunt afectate toate aceste trei aspecte ale conținutului dreptului de proprietate privată, ceea ce reprezintă o încălcare a art.44 alin.(1) din Constituție.

Măsurile prevăzute de Legea în cauză nu pot fi conforme dispozițiilor din **art.44 alin.(1) teza a 2 –a din Constituție**, pentru că prin textul de lege nu se stabilesc „limite” ale acestor aspecte, ci ele sunt eliminate pur și simplu, conținutul dreptului de proprietate privată fiind astfel afectat în totalitate, contrar prevederilor **art.53 din Constituție**. Măsura reglementată de lege apare astfel ca o **naționalizare** făcută pentru alte motive decât cele prevăzute de **art.44 alin.(4) din Constituție**, ceea ce este profund neconstituțional.

Față de cele de mai sus, rugăm Onorata Curte Constituțională să constate că prevederile Legii privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România este neconformă prevederilor art.1 alin.(4), art.15 alin.(2), art.44 alin.(1) și (4), art.53, art.61 alin.(1),

art.102 alin.(1) și ale art.114 alin.(1) din Constituție, fiind astfel neconstituțională.

De altfel, ca un argument pentru susținerea solicitării noastre, pe data de 5 aprilie 2013, au avut loc consultări aprofundate între reprezentanții Guvernului României, experți din cadrul Serviciului de Executare a deciziilor Curții europene și ai Grefei Curții europene asupra proiectului de lege elaborate de autoritățile române, ca răspuns la Decizia pilot Maria Atanasiu și alții pentru remedierea disfuncționalităților din conținutul mecanismului de despăgubire sau de restituire a bunurilor naționalizate în România. Concluzia consultărilor a fost aceea că nu au fost respectate indicațiile din Decizia pilot a Curții Europene, în sensul că nu a fost reexaminată toată legislație în domeniu, motiv pentru care este posibil să apară în continuare disfuncționalități, printre care lipsa resurselor financiare pentru plata despăgubirilor și ca urmare inaplicabilitatea întregului mecanism legal.
